

Sammendrag

Kommunene Asker, Bærum og Oslo, må som en konsekvens av nærpolitireformen, etablere en felles nødmeldingssentral for brann (110-sentral) som på sikt skal samlokaliseres med politiets nødsentral (112-sentral) i Oslo. 110-sentralen foreslås organisert etter vertskommunemodell uten nemd, men med et interkommunalt fagråd. Sentralen skal utføre lovfestede nødmeldingsoppgaver samt være alarmmottak for automatiske alarmer. Sentralen lokaliseres midlertidig i Lysakerområdet før den samlokaliseres med 112-sentralen. Midlertidig lokalisering av 110-sentralen vil gi god samordning før sentralen skal flytte til politihuset på Grønland. Den midlertidige sentralen forventes å være i drift fra og med 01.01.2017 og planlegges for en driftsperiode på 5 år.

Driftskostnadene ved å etablere en felles 110-sentral vil årlig bli redusert med ca kr 6 millioner fra en samlet kostnad for dagens to 110-sentraler på kr 45,6 millioner til kr 39,6 millioner. Investeringskostnadene til den midlertidige sentralen samt overgangskostnader vil bli på ca kr 6 millioner.

Driftsutgiftene for de lovfestede oppgavene fordeles med et bunnbidrag pr brannvesen (Asker og Bærum brannvesen IKS (ABBV) og Oslo brann og redningsetat (OBRE) på kr 7,8 millioner og deretter en pris pr innbygger. I tillegg betales markedspris for alarmtilknytning. Det gir samlet sett en reduksjon i driftskostnader for 110-tjenester for Oslo brann- og redningsetat fra 40 til 37 kr pr innbygger og for Asker og Bærum brannvesen fra 90 til 68 kr pr innbygger. Investerings- og overgangskostnader dekkes av første års inntjening.

Avtalemessige konsekvenser som følge av at dagens brannvesen er tilknyttet forskjellige tariffområder og pensjonskasser, har forskjellige særavtaler og vaktordninger samt at det blir overtallighet på ledernivå utredes i samarbeid med de tillitsvalgte og legges frem for brannstyret og evt. representantskapet i god tid før sammenslåing.

Saksfremstilling

Da Stortinget vedtok nærpolitireformen 10. juni 2015, ble det samtidig vedtatt at nødmeldingssentralene for brann (110-sentralen) og politi (112-sentralen) skal samlokaliseres. Under behandling av samme sak ble det vedtatt å slå sammen Asker og Bærum politidistrikt og Oslo politidistrikt.

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) kan med hjemmel i brann- og eksplosjonsvernlovens § 16 pålegge kommuner å etablere eller slutte seg til en 110-sentral. DSB vil følge opp nærpolitireformen ved å pålegge Asker, Bærum og Oslo å etablere en felles 110-sentral.

Den fremtidige 110-sentralen vil sannsynligvis bli samlokalisert med 112-sentralen i et nytt bygg ved politihuset på Grønland i Oslo. Det foreligger ingen konkret framdriftsplan for dette prosjektet, men forprosjektet er ferdigstilt. Tidsperspektivet er usikkert, men det antydes at innflytting kan skje innen en femårsperiode.

Brannsjefen i Asker og Bærum brannvesen IKS og brannsjefen i Oslo brann- og redningsetat har som følge av vedtak av nærpolitireformen stanset faste ansettelse i de to 110-sentralene for å hindre

overtallighet ved sammenslåing. Begge sentraler har allerede noen midlertidig ansatte. Perioden fram til en felles 110-sentral er etablert bør gjøres kortest mulig, fordi det kan bli utfordrende å bemanne begge sentralene med godt kvalifisert midlertidig personell over lengre tid. Prosessen med sammenslåing av de to 110-sentralene er derfor startet med mål om at den nye felles 110-sentralen tas i bruk fra 1. januar 2017 i midlertidige lokaler.

Både Asker og Bærum brannvesen IKS og Oslo brann og redningsetat har tilknyttede brannalarmer fra virksomheter til sine 110-sentraler. Asker og Bærum brannvesen har i tillegg tilknyttede brann- og innbruddsalarmer fra private boliger til sin 110-sentral. Alle dagens alarmtilknytninger skal håndteres i den nye 110-sentralen. Det betyr at 110-sentralen må håndtere alarmmottak, verifisering av alarm, utvarsling og nødvendig kundeservice utenom normal arbeidstid. Markedsarbeid, salg, installasjon, innlegging av kundedata, testing av alarmoverføring på dagtid, fakturering og kundeoppfølging skal utføres i det enkelte brannvesen. Selve alarmbehandlingssystemet og teknisk rom må imidlertid ligge i 110-sentralen og må kontrolleres og vedlikeholdes av teknikere tilknyttet 110-sentralen.

De ansatte i begge dagens 110-sentraler vil i utgangspunktet bli ansatt i den nye 110-sentralen. Det er lite trolig at det samlet sett blir overtallige ansatte.

Samarbeidsform

110-sentralen i Oslo er organisert som en seksjon på beredskapsavdeling i Brann- og redningsetaten. 110-sentralen i Asker og Bærum er en avdeling i Asker og Bærum brannvesen IKS, som er organisert som et interkommunalt selskap etter lov om interkommunale selskap.

Det finnes flere alternative former for samarbeid mellom kommuner:

Samarbeid etter kommunelovens § 27 gir ikke hjemmel for å delegere oppgaver som innebærer offentlig myndighetsutøvelse.

Aksjeselskap egner seg best for virksomhet som hovedsakelig driver forretning.

Interkommunalt selskap egner seg for virksomheter med et visst forretningsmessig preg hvor eierne ønsker god politisk styring av selskapet.

Vertskommunesamarbeid gir vertskommunen ansvar og styring over tjenesten. Samarbeidsformen gir god faglig kontroll over tjenesten. Deltakerkommunenes mulighet til påvirkning skjer gjennom samarbeidsavtalen. Det er imidlertid mulig å etablere vertskommunesamarbeid med felles folkevalgt nemd, hvor saker av prinsipiell betydning behandles.

Samarbeid etter kommunelovens § 27 og aksjeselskap vurderes som mindre aktuelle for en ny felles 110-sentral fordi:

- Ansatte i en 110-sentral må kunne utøve myndighet i akutsituasjoner.
- 110-sentralens hovedoppgave er ikke å drive forretningsvirksomhet.

Under beskrives noen fordeler og ulemper ved interkommunalt selskap og vertskommunesamarbeid.

I et **interkommunalt selskap** har eierkommunene lik politisk styring over selskapet gjennom representantskapet. Samarbeidsformen gir god mulighet for direkte politisk styring.

Selskapet er ikke lagt under en kommunal avdeling hvor administrasjonen kan endre selskapets rammebetingelser ved f. eks økonomiske kutt i årets budsjett. I et interkommunalt selskap vil ingen av kommunene få en dominerende rolle i forhold til de øvrige.

Daglig leder i et interkommunalt selskap vil ha direkte politisk kontakt i kommunene via styret og representantskapet. Det kan ha betydning for 110-sentralens rammebetingelser.

I et **vertskommunesamarbeid** vil 110-sentralen bli underlagt brannsjefen i vertskommunen. På den måten vil 110-sentralen bli en del av et stort brannfaglig miljø. I beredskapsarbeid må det legges kvalitet i alle ledd i redningskjeden for at kommunens innbyggere skal få så rask og god hjelp som mulig i nødstilfeller. 110-sentralens leder vil inngå i et lederteam hvor vedkommende vil få både støtte og krav til å forbedre tjenesten. På den måten vil innbyggerne få best mulig brann- og redningstjeneste.

Ettersom deltagelse i en bestemt felles 110-sentral vil bli pålagt fra DSB, vil en vertskommune i et vertskommunesamarbeid komme i en monopolsituasjon hvor f. eks vertskommunens økonomiske situasjon vil styre 110-sentralens økonomiske rammebetingelser og derved mulighet til å levere tjenestekvalitet. Vertskommunen vil ha det juridiske ansvaret for organisasjonen og de aller fleste avgjørelser vil bli fattet administrativt.

I et vertskommunesamarbeid vil personellmessige utfordringer kunne løses i en større organisasjon. De ansatte vil kunne ivaretas på en annen måte med flere muligheter for et inkluderende arbeidsliv. Bemanningsutfordringer vil kunne løses på tvers av avdelinger.

De overordnede kravene til hva en 110-sentral skal levere er faglige og lovregulerte. Det viktigste kravet til 110-sentralen vil være at den skal levere god kvalitet på de lovfestede 110-tjenestene. Det vil ikke være nødvendig å fatte mange avgjørelser av prinsipiell betydning. Brannsjefene anbefaler derfor at den nye 110-sentralen organiseres som vertskommunesamarbeid. Oslo foreslås som vertskommune fordi den endelige 110-sentralen skal lokaliseres i Oslo. For å sikre at tjenesten får god kvalitet til riktig kostnad, foreslås det at det opprettes et fagråd hvor ledelsen i de involverte brannvesen deltar. Fagrådet vil bare ha rådgivende rolle overfor vertskommunen. Det foreslås at brannsjef i vertskommunen er vertskap og sekretariat for fagrådet.

Dimensjonering av 110- sentralen

ABBV har i dag en operativ minimumsbemanning på 2 personer utenom vanlig arbeidstid og 3 personer på dagtid. I tillegg har sentralen en avdelingsleder og en tekniker.

OBRE har i dag en operativ minimumsbemanning på 3 personer utenom vanlig arbeidstid og 4 personer på dagtid. I tillegg har sentralen en avdelingsleder og 2 teknikere.

Brannsjefene foreslår en operativ minimumsbemanning i den nye 110-sentralen på 4 personer utenom vanlig arbeidstid og 5 personer på dagtid. I tillegg bemannes sentralen med en avdelingsleder, en fagutvikler og to teknikere.

Den nye felles 110-sentralen vil ha en bedre evne til å håndtere én stor hendelse enn det dagens sentraler har hver for seg. Det er samtidige hendelser som vil være dimensjonerende og mest kritisk for håndteringsevnen til sentralen. Sannsynligheten for samtidige hendelser vil øke med et større geografisk ansvarsområde, men ikke like mye som summen av det som er lagt til grunn for dagens dimensjonering. Det vurderes at kapasiteten til å håndtere det totale antall hendelser er akseptabel med den foreslåtte bemanningen.

Det må imidlertid iverksettes tiltak for å redusere belastningen ved sammenfall av akutte hendelser og oppgaver som kan nedprioriteres. Dette kan gjøres ved tiltak i forbindelse med mottak av automatiske alarmer og utvarsling av brannmannskaper til disse alarmer.

Det er lagt ned et stort arbeid i å harmonisere beredskapsrutinene i de to brannvesenene. Dette er nødvendig for å sikre effektiv drift i 110-sentralen og redusere sannsynligheten for feil.

Kostnadsfordeling

Det er flere måter å fordele kostnadene for de lovpålagte oppgavene som 110-sentralen må utføre. En vanlig fordelingsmåte som de fleste av dagens interkommunale 110-sentraler benytter, er å fordele kostnadene pr innbygger. En slik fordeling fungerer bra for jevnstore kommuner. Ved en slik fordeling vil imidlertid Oslo kommune få en dyrere 110-sentral enn de har i dag. Den rimelige fordelingen vil ligge et sted mellom fordeling pr innbygger og å dele den samlede innsparingen mellom de to brannvesenene. Brannsjefen i de to brannvesenene foreslår at det legges et bunnbidrag på 7,8 millioner kr pr brannvesen før resten av utgiftene deles pr innbygger. Med en slik fordeling vil ABBV få redusert utgiftene med langt mer enn OBRE, mens Oslo fortsatt vil ha langt rimeligere kostnader pr innbygger enn Asker og Bærum. Det må avsettes kr 6 millioner til etablering av ny midlertid 110-sentral. Det er usikkerhet knyttet til hvor mye av utstyret i dagens sentraler som kan benyttes i fellessentralen.

Tabellen under viser driftskostnader i millioner kroner/år ved dagens 110-sentraler og en felles 110-sentral, besparelser og kostnader fordelt etter innbygger. Tabellen viser også hvilken utgift det enkelte brannvesen vil få i forbindelse med alarmentilknytning.

Beskrivelse	Dagens organisering			Stipulerte kostnader felless 110		
	ABBV i dag	OBRE i dag	ABBV+OBRE i dag	Ny felles 110-sentral	ABBV's andel e/folketall	OBRE's andel e/folketall
Ant. innbyggere	180 256	647 676	827 932	827 932	180 256	647 676
Brutto kost	18,0	27,6	45,6	39,6	13,0	26,6
Brutto kr/innbygger	100	43	55	48	72	41
Inntekt fra alarmentjenester	1,8	1,9	3,7	3,7	0,8	2,9
Netto kostnad	16,3	25,6	41,9	35,9	12,2	23,7
Netto kr/innbygger	90	40	51	43	68	37
Kjøp av alarmentjenester	1,8	1,9	3,7	3,7	1,8	1,9
Samlet utgift	18,0	27,6	45,6	39,6	14,0	25,6
Samlet utgift pr innb.	100	43	55	48	77	40
Samlet gevinst					4,0	2,0

7,8 mill bunnbidrag pr. brannvesen

Pris for alarmtilknytning bør tilsvare en markedspris som er vurdert til å ligge på ca kr 450 pr kunde/år (2016). Brannvesenets inntekt pr alarm varierer med kundegruppe, fra ca. kr 21.000 pr år eks. mva. for store virksomheter til kr 3.782 pr år eks. mva. for privat brann- og innbruddsalarm. Det er imidlertid vanskelig å skille arbeidsmengde i 110-sentralen for de forskjellige alarmtypene. Det er derfor valgt å bruke samme pris pr alarm uavhengig av kundegruppe. Undersøkelser viser at det private markedet baserer seg på samme prinsipp. Med en pris for alarmtilknytning på kr 450 pr kunde/år vil dagens alarmtilknytninger gi den nye sentralen en samlet inntekt på kr 3,7 millioner, kr 1,8 millioner fra Asker og Bærum brannvesen og kr 1,9 millioner fra Oslo brann- og redningsetat. Denne inntekten for 110-sentralen vil imidlertid gi en tilsvarende utgift i det enkelte brannvesen for kjøp av tjenester fra 110-sentralen. Gevinsten ligger i at brannvesenene ikke behøver å kjøpe denne tjenesten eksternt i tillegg til å måtte betale for en 110-sentral.

Midlertidig lokalisering, husleie og investeringsbehov

Det er vurdert fire steder for lokalisering av den midlertidige 110-sentralen: ABBV sin 110-sentral i Asker, OBRE sin 110-sentral på Briskeby eventuelt inklusiv leie av lokaler i nabobygget og leide lokaler i Lysakerområdet.

Det er vanskelig å etablere en felles 110-sentral på brannstasjonen på Briskeby fordi arealene er for små. Mange ansatte ønsker ikke at sentralen blir etablert i nabobrannvesenets 110-sentral, blant annet fordi mange ansatte får lengre reisevei. Brannsjefen i Oslo mener det vil være krevende å være ansvarlig for en sentral som er lokalisert i et annet brannvesen.

Tabellen under viser noen fordeler og ulemper ved tre alternativ inklusiv investeringsbehov og antatt husleie.

	Optimalt		
	Bra		
	Akseptabelt		
	Uheldig		
	Asker	Eksternt lokale med maks gjenbruk	Eksternt lokale med alt nytt
Kommandorom, stabsrom - areal m.m.			
Sårbarhet/egnethet ved etablering av teknisk rom og kommandorom	Utvidelse	Flytting av utstyr	Alt nytt
Ikke-økonomiske faktorer*			
Nødvendig oppgradering av teknisk infrastruktur	0,6 mill	0,9 mill	0,9 mill
Investering teknisk i kommando- og teknisk rom	2,5 mill	4,0 mill	ca 10 mill
Sum teknisk investering	3,1 mill	4,9 mill	10,9 mill
Bygningsmessige endringer	1.0 mill	Inngår i husleie	Inngår i husleie
Nødvendig leieareal m2	300	300	300
Husleie kr/pr m2/år	750	800 -2000	800-2000
Sum husleie kr pr. år	225.000	240.000 – 600.000	240.000 – 600.000

*Avstand til vertsbrannvesen, reisevei for ansatte

De tekniske investeringene for å etablere en ny 110-sentral vil være lavest i eksisterende lokaler med gjenbruk av utstyr fra den sentralen som legges ned og høyest i et nytt lokale hvor alt teknisk utstyr er nytt. Det tekniske utstyret i en nødsentral må være robust. Teknisk infrastruktur som strøm, telefoni,

kjøling i teknisk rom, nødstrøm og UPS (nødstrøm før nødstrømsaggregatet starter) må ha tilfredsstillende kvalitet og sikkerhet. Begge dagens 110-sentraler var en del av fase 0 i utbyggingen av nødnettet og mottok da en statlig finansiert maskin- og programvare for hendelseshåndtering. En del av dette utstyret er det nå behov for å fornye, men det tas sikte på å benytte deler av utstyret i dagens sentraler ved etableringen av fellessentralen. Brann- driftsorganisasjon (BDO) som er en del av Direktoratet for nødkommunikasjon (DNK) har ikke erfaring med å flytte brukt utstyr og mener det kan innebære risiko.

Alt utstyr og alle funksjoner vil bli testet og godkjent av BDO før den midlertidige sentralen blir satt i drift.

Det er usikkert hva leiekostnadene i den nye sentralen som skal samlokaliseres med politiet vil bli. Teknisk utstyr har begrenset levetid. Det kan bety at mye av det tekniske utstyret må skiftes i forbindelse med flytting til endelige lokaler. Det kan være at sentrale myndigheter vil bidra til denne investeringen, men det må tas høyde for at investeringskostnadene vil falle på kommunene.

Videre fremdrift

Etter at denne saken er behandlet politisk, er det flere oppgaver som må løses før en midlertidig 110-sentral kan etableres.

Asker og Bærum brannvesen IKS og Oslo kommune tilhører forskjellige tariffområder. For ABBV gjelder KS sin hovedtariffavtale (HTA) og lokal særavtale for Asker og Bærum brannvesen. ABBV har tolket HTA kap 2 pkt. 2.1.5

Fastsettelse av aldersgrenser og regler om rett til å ta ut alderspensjon før nådd aldersgrense skal følge de samme prinsipper som gjelder i Statens pensjonskasse. Pensjonskontorets styre foretar nødvendige tilpasninger til kommunal sektor, jf. TPO-vedtektene § 16-1.

til at ansatte i helkontinuerlig turnus i 110-sentralen har samme aldersgrense som ansatte i helkontinuerlig turnus i 112-sentralen. Politiet operer med 60 års aldersgrense i sine 112-sentraler.

For ansatte i Oslo kommune gjelder pensjonsvedtektene som innebærer en pensjonsalder på 65 år for ansatte på helkontinuerlig skift.

Delegasjon og fullmakter

Asker og Bærum kommuner må delegere nødvendig myndighet til å ta i mot nødmeldinger og varsle ut brannmannskaper til Oslo kommune og frata brannsjefen i Asker og Bærum brannvesen den samme myndigheten. Inngåtte samarbeidsavtaler mellom brannvesenene videreføres.